

MINISTERUL CULTURII

DIRECȚIA PATRIMONIUL CULTURAL

Bd. Unirii nr. 22, Sector 3, București, tel.: +4 021 222 4421, fax: +4 021 223 3157

MĂNĂSTIREA CETĂȚUIA

Str. Cetățuia nr. 1, mun. Iași, jud. Iași

Spre știință:

DIRECȚIA JUDEȚEANĂ PENTRU CULTURĂ IAȘI

AVIZ Nr. 338 / CA / 2023

privind lucrările de conservare - restaurare a iconostasului de la
Biserica „Sf. Apostoli Petru și Pavel” din cadrul Mănăstirii Cetățuia,
str. Cetățuia nr. 1, mun. Iași, jud. Iași

OBIECTIVUL: Biserica „Sf. Apostoli Petru și Pavel” din cadrul Mănăstirii Cetățuia,
cod LMI/2015: IS-II-m-A-03806.01

ADRESA: str. Cetățuia nr. 1, mun. Iași, jud. Iași

PROIECTANT: expert restaurator Dana Postolache, specialist restaurator Stelian Onica

PROIECT: De conservare – restaurare a iconostasului

FAZA: PFU (PT)

BENEFICIAR: Mănăstirea Cetățuia

Documentația transmisă de Mănăstirea Cetățuia, înregistrată la D.P.C. cu nr. 6427/09.10.2023
respectiv nr. 6378/06.10.2023, cuprinde:

a) piese scrise: *preambul:* date istorice generale, arhitectura exterioară și interioară a bisericii, pictura murală, *catapeteasma:* descriere/ date/ stil/ tehnica, registrele catapetesmei, desfășurare iconografică, documentație foto înainte de restaurare, *starea de conservare a catapetesmei:* structura de rezistență, structura policromă plană, sculptată, traforată pictată și poleită, stratul pictural policrom, intervenții ulterioare asupra policromiei, starea de conservare a suprafețelor picturale – icoane, suportul de lemn, stratul pictural, restaurări anterioare, diagnostic, stare de conservare, *cercetarea preliminară:* investigații fizico-chimice și biologice, teste și propuneri privind intervențiile de conservare-restaurare, fixarea și consolidarea profilactică și definitivă a stratului pictural, teste de consolidare a stratului pictural policrom, și a stratului pictural al icoanelor, teste de înlăturare a depunerilor aderente și a repictărilor de pe suprafața, stratului pictural policrom și a stratului pictural al icoanelor, *metodologia de intervenție:* propuneri privind intervențiile de conservare-restaurare, intervenții de conservare-restaurare asupra suportului, operațiuni de consolidare a stratului pictural policrom, operațiuni de chituită a stratului pictural policrom, operațiuni de înlăturare a depunerilor de pe stratul pictural policrom, operațiuni de integrare cromatică a lacunelor stratului pictural policrom, operațiuni de conservare-restaurare a icoanelor din catapeteasmă, operațiuni de consolidare și completare a lipsurilor – suport și strat pictural, operațiuni de înlăturare a depunerilor aderente, prezentarea estetică – integrare cromatică policromie și pictură, *documentația de conservare-restaurare:* documentație desenată, relevee, documentația scrisă și desenată, fișe de identificare a degradărilor, buletine de analiză - expertiză fizico-chimică și biologică, documentația financiară;

b) documentație desenată:

c) documentar fotografic;

Documentația propune următoarele operațiuni:

- dezasamblarea elemente mobile, dezinsecție - dezinsecție, extragere corpuri metalice;

- **LA NIVELUL SUPORTULUI**

- *suport lemn-structură portantă de rezistență - suport structură rezistență*: consolidarea structurii portante de susținere, curățire suport lemn, tratamente biologice preventive antifungice și împotriva mușcăiurilor identificate și împotriva atacului insectelor xilofage, consolidare zone fisurate lemn, consolidare lemn pe linia de îmbinare - în zonele în care s-au produs distanțări, consolidare lemn prin impregnare a zonelor fragilizate, protejare prin peliculizare;

- **LEMN POLICROM PLAN SI SCULPTAT-**

- *suportul suprafețelor policrome*: consolidare zone fisurate/ fracturate lemn, consolidare zone distanțate/ decalate suport sau pe linia de îmbinare;

- *consolidare a stratului pictural - policromie*: consolidare diferențiată desprinderilor, consolidare desprinderi până la lemn, consolidare exfolieri foiță aur, consolidare desprinderi până la grund, consolidare desprinderi oarbe, execuție-completare fragmente pierdute sculptură policromă;

- *chituirea stratului pictural policrom*: curățire lacune/ lipsuri policromie, pregătire cu clei lacune policromie, aplicare stratificată chituri în lacune, finisare mecanică chituri, vernisare locală chituri;

- *înlăturare a depunerilor de pe stratul pictural policrom*: curățare a depunerilor slab aderente, curățare depuneri aderente și repictări, înlăturarea peliculizărilor cu bronz (repictărilor);

- *integrare cromatică a lacunelor de pe stratul pictural policrom*: integrare cromatică a zonelor cu foiță de aur, integrare cromatică a zonelor de culoare - policromie plană, vernisare generală de protecție;

- **LA ICOANELOR DIN CATAPETEASMA**

- *la nivelul suportului - icoanelor (suprafețe pictate)*: tratamente biologice suport lemn, consolidarea panourilor desprinse, decalate în fractura (reîmbinare panouri);

- *la nivelul stratului pictural*: consolidare diferențiată desprinderi strat pictural, curățire lacune/ lipsuri pictură, pregătire cu clei lacune pictură, aplicare stratificată chituri în lacune pictură, finisare mecanică chituri, vernisare locală chituri, curățarea depunerilor neaderente, curățare depuneri aderente, subțiere/ regenerare a vernisului degradat, integrare cromatică eroziuni și lipsuri peliculă de culoare, vernisare generală de protecție;

- **PREZENTAREA ESTETICA**

- *la Stratul pictural policrom*: integrare cromatică pe formă, urmărind linia sculpturală a contextului, în tehnica *tratteggio*-imitație de aur pe suprafețele lacunare volumetrice, înglobate în zonele poleite cu aur, integra în tehnica velatură, sau *tratteggio* a lacunele existente pe suprafețe plane cromatice, Integrarea cromatică tip *tratteggio* pe forma pe suprafețele ne poleite, (de culoare) policrome și pe elementele noi;

- *la pictura - stratul pictural al icoanekor*: lacunele de mici dimensiuni se vor integra cromatic prin reconstituire potrivit reperelor de formă și culoare, prin metoda *tratteggio*, eroziunile se vor completa prin metoda *tratteggio*, zonele extinse cu pierdere integrală a stratului pictural, până la lemn se vor aduce la nivel cu un chit pe bază de cretă purificată, clei de pește 4-5% și se pot integra cromatic prin două modalități: integrării unor suprafețe lacunare mici sau unele eroziuni se va folosi tehnica *ritocco*, pentru integrarea unor lacune mai extinse se va folosi tehnica *velatură* în ton neutru potrivit cromaticii zonelor învecinate, neavând practic pe aceste porțiuni, nici un fel de posibile repere concrete de reconstituire a imaginii inițiale, vernisarea finală.

Documentația a fost analizată în ședința Secțiunii de Componente Artistice a C.N.M.I. din 30.10.2023 și în conformitate cu prevederile art. 26 din Legea 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, republicată, cu modificările și completările ulterioare se acordă:

AVIZ FAVORABIL

pentru documentațiile prezentate.

Ștefan Emilian GAMUREAC
Director D.P.C.

Adrian BĂLȚEANU
Șef serviciu S.A.P.C.

Restaurator Oana GOREA

Consilier D.P.C.
6427/16.11.2023